

KÚRIA

Bfv.II.270/2012/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. november hó 29. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A több emberen elkövetett emberölés büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű, a IV. rendű, az V. rendű, a VII. rendű és a VIII. rendű terheltek védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Békés Megyei Bíróság, mint elsőfokú bíróság 13.B.255/2009/266. számú, illetőleg a Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Bf.II.291/2010/42. számú ítéletét valamennyi felülvizsgálattal érintett terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Békés Megyei Bíróság, mint elsőfokú bíróság a 2010. május hó 7. napján kihirdetett 13.B.255/2009/266. számú ítéletével bűnösnek mondta ki

az akkor még ismeretlen helyen tartózkodó I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, rendű, VII. rendű és VIII. rendű terheltet

- társtettesként elkövetett emberölés büntettének kísérletében [Btk. 166. § (1) bekezdése és (2) bekezdés f) pontja], és
- társtettesként elkövetett testi sértés büntettének kísérletében [Btk. 170. § (1) és (2) bekezdése].

Ezért halmazati büntetésül

- az I. rendű terheltet 7 év fegyházbüntetésre és a közügyektől 7 év eltiltásra,
- a II. rendű terheltet 4 év 6 hónap fegyházbüntetésre és a közügyektől 5 év eltiltásra,
- a III. rendű terheltet 4 év 4 hónap fegyházbüntetésre és a közügyektől 5 év eltiltásra,
- a IV. rendű terheltet 5 év fegyházbüntetésre és a közügyektől 5 év eltiltásra,
- az V. rendű terheltet 4 év fegyházbüntetésre és a közügyektől 4 év eltiltásra,
- a VII. rendű terheltet 4 év 8 hónap fegyházbüntetésre és a közügyektől 5 év eltiltásra,
- a VIII. rendű terheltet - mint többszörös visszaesőt - 6 év fegyházbüntetésre és a közügyektől 6 év eltiltásra ítélte.

A VII. rendű terhelt esetében elrendelte a Dabasi Városi Bíróság 2008. március 17. napján jogerős 8.B.93/2008/2. számú ítéletével kiszabott - végrehajtásában 1 év próbaidőre felfüggesztett - 60.000.-Ft pénzbüntetés utólagos végrehajtását.

A VIII. rendű terhelt esetében elrendelte a Budakörnyéki Bíróság 14.Fk.1730/2000/82. számú, illetve a Pest Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 2004. november 30. napján jogerős 2.Fkf.1042/2002/30. számú ítéletével kiszabott - végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett - 1 év 6 hónap börtönbüntetés utólagos végrehajtását.

Valamennyi terhelt esetében

- megállapította, hogy legkorábban a fegyházbüntetés 4/5 részének a letöltése után bocsátható feltételes szabadságra;
 - rendelkezett az előzetes fogva tartásban töltött időnek a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe történő beszámításáról, továbbá
- a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint 2008. október hó 24. napján este 20 órától együtt szórakozott K. B. és Sz. L. sértett, valamint L. Gy., F. A. és M. G. Az este folyamán megfordultak a k.-i F. presszóban, de jártak a h.-i Café-ban és más szórakozóhelyen is. Együtt beszélgettek, italoztak.

22 óra 30 perc körül az F. presszóban tartózkodtak, amikor ott megjelent a III. rendű és az V. rendű terhelt is. K. B., Sz. L. sértettek és F. A. összeszólalkozott a III. rendű és az V. rendű terheltekkel, de tettelegességre nem került sor, hanem a III. rendű és az V. rendű terhelt a szórakozóhelyről eltávozott.

K. B., Sz. L. (sértettek), valamint L. Gy., F. A. és M. G. 24 óra

tájban az F. presszóból a h.-i Café-ba mentek át, ahol ezen az éjszakán diszkó volt és sokan tartózkodtak. F. A. erősen ittas volt, ezért a Café parkolójában lévő gépkocsiban maradt, amíg a többiek folytatták a szórakozást.

III. rendű és V. rendű terheltek az F. presszóban történeteket még aznap elmondták a II. rendű terheltnak. II. rendű terhelte személygépkocsijával hárman felkeresték a IV. rendű terhelte T.-n és elmondták neki a történeteket, aki végül értesítette az I. rendű terhelte is.

I. rendű terhelte személygépkocsijával 24 óra tájban érkezett meg T.-re. I. rendű és a IV. rendű terheltek - felháborodva a történeteken - még ezen az éjszakán több ismerősüket telefonon felhívták azért, hogy érdeklődjenek, hol található meg F. A. és társasága. A rokonságot is felhívták azért, hogy jöjjenek, segítsenek a családot ért sérelmet még ezen az éjjelen megtorolni.

2008. október hó 25.-én hajnali 1 óra tájban a terheltek közösen indultak el a h.-i Café-ba azért, mert megtudták, hogy F. A. és társai ott szórakoznak és közösen akartak az F. presszóban történetek miatt bosszút állni.

Három gépkocsival indultak: a II. rendű terhelte gépkocsijában a III. rendű és az V. rendű terhelte vitte. I. rendű terhelte gépkocsijában a IV. rendű, a X. rendű terhelte, és a XI. rendű terhelte szállította, míg a XII. rendű terhelte a gépkocsiban a VI. rendű, a VII. rendű, a VIII. rendű és a IX. rendű terhelte utazott.

2008. október 25.-én 01 óra 35 perc körül K. irányából a három gépkocsival együtt érkeztek a terheltek a h.-i Café-hoz. A gépkocsikból valamennyien kiszálltak és együtt mentek be a szórakozóhelyre úgy, hogy a megtorlás érdekében kést, bárdot, bozótvágó kést tartottak maguknál.

IV. rendű, a III. rendű, az V. rendű és a IX. rendű terheltek egyből a Café pultjánál, a falnál álló Sz. L. sértetthez mentek. Először a III. rendű terhelte akarta ököllel megütni Sz. L. sértettét, de ő ellökte magától. Ekkor az V. rendű terhelte a nála lévő 10-15 cm pengehosszúságú késsel - a kést hüvelykujj felőli pengetartással tartva - felülről induló félköríves mozdulattal Sz. L. sértett nyaka irányába szúrta. Sz. L. sértett a szúrást kezével és elhajolással, ellépéssel elhárította, így csak a kezét vágta el az V. rendű terhelte.

XI. rendű terhelte ezt követően a kezébe vett üveg hamutartóval többször a bal füle tájékán megütötte Sz. L. sértettét, akit ezután az ott tartózkodó K. N. behúzott a pult mögé, megakadályozva ezzel

a további bántalmazását.

Amikor a szintén a pultnál ülő K. B. sértett észlelte, hogy a barátját bántják, a segítségére indult, ám ekkor őt is többen bántalmazni kezdték. Ezt észlelve az addig a táncterben tartózkodó F. L. és Ó. J. biztonsági őr sértettek is a védelmükre siettek, azonban mindegyikükre rátámadtak.

A tánctéren tartózkodó L. Gy. is kiment a külső, pultos helyiségbe, hogy megnézze, mi történik ott. Ekkor azonban a IV. rendű terhelte bozótívágó késsel a kezében felé csapott, „te is ott voltál!” felkiáltással. L. Gy. ijedtében elesett, a földre került, így sérülése nem keletkezett. Négykézláb mászva a pult mögé menekült, ott várta be a terheltek támadásának a végét.

F. L. sértettet az I. rendű, a IV. rendű, a VIII. rendű, a IX. rendű és a XII. rendű terhelte bántalmazta. Ütötték, szúrták, miközben poharakat, korsókat dobáltak hozzá. XII. rendű terhelte hátulról ugrott F. L. sértettre és a nyakát fogta.

K. B. sértett F. L. sértettéről lehúzta a IV. rendű terhelte, aki ettől fogva már K. B. sértettet is bántalmazta. Ugyancsak bántalmazta, ütötte, szúrta, rúgta K. B. sértettet az I. rendű, a VII. rendű, a VIII. rendű, a IX. rendű, a XI. rendű és a XII. rendű terhelte is.

I. rendű terhelte Ó. J. sértett próbálta lehúzni K. B.-ről, azonban Ó. J. sértettre is többen rátámadtak a terheltek közül, ütötték, rúgták, szúrták őt is.

VII. rendű terhelte a sértettekhez literes sörös korsókat vágott, melyeket a pultból vett ki.

Végül két nagyobb csoportosulás alakult ki a szórakozóhelyen, az egyikben K. B. sértettet, míg a másikban F. L. sértettet ütlegelték, szúrták, vágták. Amikor F. L. és K. B. sértett a földre került, akkor F. L. sértett fejét a III. rendű és a XII. rendű terhelte taposta, de rugdosta, ütötte mindkettejüket az I. rendű és a IX. rendű terhelte is.

A földön fekvő F. L. sértett felé a IV. rendű terhelte egy bárdal vagdosott, hadonászott. Ezzel a bárdal maga előtt hadonászott a IV. rendű terhelte a táncterben lévő személyek felé is, így tartva távol a többieket a megtámadottaktól, hogy segítségükre ne siethessenek.

A verekedés közben hatalmas zűrzavar, kiabálás volt. A hangadó, az irányadó I. rendű terhelte volt. Azt kiabálta a társainak, hogy „öljétek meg őket, öljétek meg őket”, illetve a megtámadottak felé

azt ordította, „most megdöglötök”. A többi vele lévő terhelt is hasonlókat ordított.

A terheltek a poharakat, literes sörös korsókat, üveg hamutálakat és székeket dobáltak a falakhoz, illetve a megtámadott sértettekhez. I. rendű terhelt K. B. sértett fejéhez kb. 2 méterről poharakat, literes sörös korsókat is hozzávágott azzal a felkiáltással, hogy „most emberkedjél”, illetve a falhoz is vágott poharakat.

A terheltek közül kb. 4-5 fő az akkor már bántalmazástól eszméletlen F. L. sértettet a szórakozóhelyről a földön kihúzta a terasz elé és ott tovább ütlegelték, rugdosták, közben azt kiáltozva, „most ugass, most legyen nagy a szád!”.

A sértettek bántalmazása során a VI. rendű és a X. rendű terhelt is jelent volt, jelenlétük terhelt-társaikra szándékerősítően hatott.

A támadás kb. 10 percig tartott. Ezt követően a terheltek amilyen váratlanul és gyorsan érkeztek, olyan váratlanul és gyorsan távoztak is. A szórakozóhely ajtajából a II. rendű terhelt még fenyegetőzve visszakiabált a szórakozóhelyen lévőeknek. I. rendű terhelt is visszafordult a bejáratnál a pult felé és az ott tartózkodó L. Gy.-hez szólva közölte: "Te is ott voltál, te is meg akarsz döglenni?" és utoljára még egy sörösüveget dobott felé.

A terheltek beültek a három gépkocsiba, amivel jöttek, és K. irányába eltávoztak.

A II. rendű terhelt által vezetett Mercedes személygépkocsit, valamint az I. rendű terhelt által vezetett Mercedes gépkocsit P. J.-né lakásának udvarára vitték, ott rejtették el. IV. rendű terhelt a saját gépkocsijával ment utánuk és hozta vissza I. és II. rendű terhelteket H.-ról.

I. rendű, II. rendű, III. rendű, V. rendű és XII. rendű terheltek ezt követően B.-n bujkáltak a büntetőeljárás elkerülése érdekében. I. rendű terhelt és XII. rendű terhelt külföldre távozott, I. rendű terhelt az elsőfokú bírósági eljárás ideje alatt is ismeretlen helyen tartózkodott. A többi terhelteket sikerült elfogni.

Az elsőfokú ítélet tényállása ezt követően a sértettek által elszenvedett sérüléseket, azok jellegét részletezi. Ennek lényege szerint:

Sz. L. sértett, amennyiben nem védekezett volna, akkor a késsel történő támadás a nyaki tájékát érhetne volna, ahol nemes képletek, ér, ideg helyezkedik el. Ezen képletek sérülése esetén 8 napon túl gyógyuló sérülés alakulhat ki, szerencsétlen esetben a visszérsérülésből légembólia, az ütőér sérülésből nagyobb vérzés

keletkezhet, mely halálos következménnyel is járhat.

K. B. sértett a hajas fejbőr, a bal könyöktájék vágott jellegű sérülését, valamint a bal mellkasfél 4 szúrt sérülését szenvedte el. A VI-VII. borda magasságában a szegycsonttól kifelé 2 cm-re lévő szúrás megsértette a szívburkot és ezen sérülés következtében közvetlen életveszélyes állapot lépett fel a sértettnél. Ennek következtében fennállt a lehetősége a súlyosabb, a halálos eredmény bekövetkezésének, ezért ez a szúrt sérülés életveszélyes sérülésnek minősül. K. B. sértett életét közvetlenül veszélyeztette. A halálos következmény elmaradása az orvosi ellátásnak köszönhető.

F. L. sértett többek között a has bal oldalán 5 cm-es és 3 cm-es szúrt sérüléseket szenvedett el. A hasi szúrt sérülések áthaladtak a hasfalán, sértették az éhbelet és a felszálló vastagbélnek a hashártyai felszínét. E sérülés gyógytartama 8 napon túli, tényleges gyógytartama szövődménymentes gyógyulás esetén kb. 2 hónap. E sérülések - a hasüreg megnyitása miatt - súlyos, életveszélyes sérülésnek tekintendők. Az életveszélyes állapot ún. „közvetlen” életveszélyes állapotnak tekintendő, mivel a bétartalom a hasüregbe ürült. A sérülés maradandó fogyatékoság hátramaradásával gyógyult.

Ó. J. sértett a jobb csípőtájék metszett jellegű sérülését szenvedte el. A sérülés gyógytartama 8 napon belüli, a tényleges gyógytartama kb. 1 hét. A megtámadott testtájékokra és az elkövetés eszközére figyelemmel súlyosabb, 8 napon túl gyógyuló sérülés kialakulásának reális esélye fennállt, ennek elmaradása csak a szerencsés véletlennek köszönhető.

A terheltek tudata átfogta, hogy a bántalmazások során alkalmazott elkövetési eszközök, a bántalmazás alkalmazott módjai - a sértett testtájékokat is figyelembe véve - az élet kioltására is alkalmasak; I-VI. rendű, a VII-IX. rendű és a XI-XII. rendű terheltek cselekményük során - szándékegységben tevékenykedve - ezen következményt kívánva követték el a bűncselekményt.

Az elsőfokú bíróság a jogi indokolás körében megállapította, hogy a terheltek által K. B., F. L. és Sz. L. sértetteknek okozott sérülések önmagukban is emberölés büntette kísérletét valósították meg, ugyanakkor a több emberen elkövetett emberölés büntette, illetőleg kísérlete megállapításának feltétele, hogy a legalább két sértett sérelmére elkövetett cselekmény önmagában is az emberölés büntettét, illetőleg annak kísérletét valósítsa meg.

Rámutatott végül az elsőfokú bíróság, hogy a terheltek cselekményeikkel egyben a garázdaság bűncselekményét is megvalósították, de miután a garázdaság szubszidiárius bűncselekmény, ezért alaki halmazatban a súlyosabban minősülő

bűncselekménnyel nem állhat.

Az első fokú ítélet ellen az ügyész valamennyi felülvizsgálattal érintett terhelt terhére súlyosításért, hosszabb tartamú fő- és mellékbüntetés kiszabása, a felülvizsgálattal érintett terheltek és védőik lényegében az emberölés büntettének kísérlete miatt emelt vád alóli felmentésért, egyebekben enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

A másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla a 2010. november 25. napján tartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson meghozott Bf.II.291/2010/42. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a felülvizsgálattal érintett terheltek vonatkozásában megváltoztatta: az I. rendű terhelt főbüntetését 10 évre, a II. rendű terhelt főbüntetését 8 évre, a III. rendű terhelt főbüntetését 6 év 4 hónapra, a IV. rendű terhelt főbüntetését 10 évre, mellékbüntetését 7 évre, az V. rendű terhelt főbüntetését 6 évre, a VII. rendű terhelt főbüntetését 6 év 8 hónapra, míg a VIII. rendű terhelt főbüntetését 9 évre súlyosította.

Terheltenként a további előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztés-büntetésbe beszámította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság az ügyben tárgyalást tartott, miután a fellebbezési nyilvános ülésen a mindaddig ismeretlen helyen tartózkodó I. rendű terhelt is megjelent. Az első fokú ítélet tényállását a terheltek személyi adatain túlmenően az alábbiakkal egészítette ki, illetve helyesbítette:

- a terheltek által használt eszközök az emberélet kioltására alkalmasak voltak;*
- a II. rendű terhelt K. B. és F. L. sértettet is megszúrta a nála lévő késsel;*
- a vádbeli napon az I-XII. rendű terhelt megtorlási szándékkal keresték a sértetteket. Mind a 12 terhelt bement a h.-i Kávézóba, ahol a sértettek tartózkodtak. Itt a VI. és X. rendű terhelt kivételével a többi terhelt azonos akarat-elhatározással, szándékegységben bántalmazta Sz. L., K. B. és F. L. sértetteket. Ehhez a bántalmazáshoz a terheltek kést, bárdot, bozótvasó kést használtak, illetőleg volt olyan terhelt, aki söröskorsókat, hamutálakat hajigált a sértettekhez vagy tört szét a sértett fején;*
- a VI. és X. rendű terhelt az előzmények és a cél ismeretében tartott a többi terhelttel és a bántalmazás alatt mindvégig a helyszínen maradván társaik számára jelenlétükkel bátorítólag hatottak. Jelenlétük elsődlegesen a sértettekkel szembeni létszám- és erőfölény demonstrálására szolgált. E két terhelt*

ugyanígy járt el Ó. J. sértett esetében is, miközben a terhelt-társaik ezt a sértettet is egymással szándékegységben bántalmazták.

A másodfokú bíróság az ítéletének indokolásában rögzítette, hogy az elkövetés eszközéből, a megtámadott testtájékból, az okozott sérülés jellegéből és a terhelti kijelentésekből az elsőfokú bíróság Sz. L., F. L. és K. B. sértettek esetében megalapozottan vonta le azt a következtetést, hogy a bántalmazó terheltek szándéka ezen sértettek életének kioltására irányult, a halálos eredményt kívánva követték el a bűncselekményt.

Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját az Ó. J. sértett sérelmére elkövetett cselekmény tekintetében is. Esetében az elsőfokú bíróság szerint nem volt megállapítható az, hogy a terheltek szándéka az élet kioltására irányult. Megalapozottan az volt megállapítható, hogy a terheltek szándéka testi sértés okozására irányult, és bár a sértettnek 8 napon belül gyógyuló sérülése keletkezett, fennállt a súlyosabb, 8 napon túl gyógyuló sérülés lehetősége is.

II. Az ügyben meghozott jogerős első- és másodfokú ítélet ellen I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű, VII. rendű és VIII. rendű terheltek meghatalmazott védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja alapján. Aszerint az eljáró bíróságok a tényállás tekintetében téves jogi következtetést vontak le és törvénysértően minősítették a bűncselekményt akkor, amikor a felülvizsgálattal érintett terheltek cselekvőségét életveszélyt okozó testi sértés büntette helyett több emberen elkövetett emberölés büntette kísérletében állapították meg. E körben az alábbiakra hivatkozott:

- sem az első, sem a másodfokú ítélet nem tartalmaz konkrét tényállási elemet tekintetben, hogy a terheltek ún. megtorló szándéka a bántalmazáson és a testi sértés okozásán kívül a sértettek életének kioltására irányult volna. Álláspontja szerint a terheltek terhére csak a testi sértés okozása tekintetében állapítható meg ún. megtorló szándék. A hosszabb időn át való szervezkedés, a sértettek felderítése is a testi sértés okozására irányuló szándékot támasztja alá;
- az I. rendű terhelt által a helyszínen használt kifejezések többsége egy egyszerű kocsmai verekedés során is számtalanszor elhangzik. E kifejezések nem adnak alapot az emberölési szándék megállapítására, még akkor sem, ha az I. rendű terhelttől bizonyíthatóan csak egy alkalommal hangzott el a „megdöglötök” kifejezés;
- a terheltek bizonyos eszközöket, mint pl. a bárd, vagy a bozótvágó kés, az elkövetéshez semmilyen módon nem használták. Ezek a tárgyak a megfélemlítés és a fenyegetés részeként szolgáltak;

- csupán két sértett esetében került sor egy-egy olyan szúrássra, amely közvetlen életveszélyt eredményezett. A terheltek által okozott sérülések többségéről az állapítható meg, hogy azokat nem eszközzel, hanem pusztá kézzel okozták, ahol a tanúsított erő kifejtés és annak mértéke nem ad alapot a terheltek emberölésre irányuló szándékára való következtetéshez. A már említett két szúrás kivételével a többi szúrt, vágott sérülés nem nevezhető irányítottnak. Arra sincs adat, hogy ezt az eszközt hogyan tartotta az elkövető a használat időpontjában;
- a terheltek elkövetéskori személyiségét vizsgálva nem vitás, hogy a terheltek egy része nem hagyta sérelmeit megtorlatlanul, azonban ez alkalommal sem az emberölésre, hanem a testi sértésre és a garázdaságra irányuló szándék állapítható meg esetükben;
- a terheltek tudattartalma és szándékegysége tekintetében a megállapított tényállásból nem vonható le egyértelmű következtetés arra, hogy a terheltek egymás szándékát felismerve és arról tudva emberölést akartak megvalósítani. Eltérően az eljárás bíróságok generális értékelésével, terheltenként kellett volna vizsgálni, hogy külön-külön felmerült-e bennük a halálos eredmény bekövetkezésének a lehetősége. E körben jelentősége van az ilyen jellegű szórakozó helyen uralkodó korlátozott látási, fény- és hangviszonyoknak is;
- a terheltek tudattartalma arra végképp nem terjedhetett ki, hogy mindegyik sértett esetében eszközhasználatra került sor.

Összességében a védelem álláspontja szerint a terheltek szándékegysége, azonos akaratelhatározása és együttes tudattartalma a megállapított tényállás alapján nem terjedt ki a halálos eredmény okozásának lehetőségére, csak a bántalmazással okozott súlyos testi sértésre. Ezért lett volna jelentősége annak, hogy pontosan megállapításra kerüljön, melyik terheltek okoztak életveszélyes sérüléseket. E terheltek tudattartalma és szándéka ugyanis merőben eltér a többiekétől.

A kifejtettekre figyelemmel a felülvizsgálattal érintett terheltek bűnössége a több emberen elkövetett emberölés büntettében állapítható meg. A védő ezért az első- és másodfokú ítéletek hatályon kívül helyezését és a korábban eljárás elsőfokú bíróságnak új eljárásra utasítását indítványozta. Álláspontja szerint csak egy megismételt eljárásban lehet tisztázni az egyéni cselekvőségek tekintetében nyitva maradt kérdéseket, azaz, hogy konkrétan melyik terhelte melyik sértettet, milyen módon bántalmazta, illetve a bántalmazás során ki és milyen eszközt használt, vagy használt-e egyáltalán.

A védő másodlagosan a jogerős ítélet megváltoztatását indítványozta akként, hogy a terheltek bűnösségét a Kúria életveszélyt okozó testi sértés büntettében állapítsa meg és ehhez képest a velük szemben kiszabott büntetést enyhítse.

A Legfőbb Ügyészség a BF.753/2012. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak, és az ügyben hozott első- és másodfokú határozatok hatályában történő fenntartását indítványozta valamennyi terhelt tekintetében. Álláspontja szerint a védő a felülvizsgálati indítványában az elsőfokú bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységén keresztül támadta a tényállást, ám erre - a tényálláshoz kötöttség folytán - nincs törvényes lehetőség. Az eljáró bíróságok az anyagi jogi szabályoknak megfelelően minősítették a terheltek cselekményét és az megfelel a kialakult bírói gyakorlatnak is, ezért a felülvizsgálati indítványt a büntető anyagi jogszabálysértésére hivatkozó részében alaptalannak tartotta.

A Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a felülvizsgálati indítványát fenntartotta és részletesen indokolta. Hangsúlyozta, hogy az eljáró bíróságok összemosták a terhelti cselekvőseégeket. Nem vizsgálták terheltekre lebontva a tudattartalmukat és szándékukat, hanem a kollektív bűnösség elve alapján döntöttek. A terheltek szándékegysége kizárólag a visszaütésre, a megnevelésre, a retorzióra irányult, ennél többre nem.

A legfőbb ügyész képviselője fenntartotta az átiratban foglaltakat. Továbbra is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felülvizsgálati indítvány a bizonyítékok felülmérlegelésével az irányadó tényállást támadja. Utalt arra is, hogy a bíróságok egyéniesítve valóban nem vizsgálták a terheltek cselekvőségét, de azért, mert a megállapított tényállás szerint egyetlen terheltnek sem volt jelentősen elkülönülő tevékenysége.

A terheltek csatlakoztak a meghatalmazott védő által elmondottakhoz.

III. A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt valamennyi terheltet érintően alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát valamennyi terhelt vonatkozásában alaposnak találta.

1.

A Kúria mindenekelőtt abból indult ki, hogy a felülvizsgálat

rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben pontosan meghatározott feltételek esetén van lehetőség. A Be. 416. § (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján felülvizsgálatnak büntető anyagi jogi szabálysértés, valamint a c) pontja alapján - a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve a II-IV. pontjában pontosan meghatározott, kimerítően felsorolt - eljárási szabálysértések esetén van helye.

Az eljárási törvény szerint a tényállás helyessége a felülvizsgálat tárgya nem lehet. A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. § (1) bekezdésének törvényi előírása szerint a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A jogerős határozatban megállapított tényállás nem támadható.

A terheltek védőjének felülvizsgálati indítványa - a fent hivatkozott törvényi rendelkezést figyelmen kívül hagyva - részben a jogerős határozatban megállapított tényállást és a bizonyítékok mérlegelését támadta, a bíróságok ténybeli következtetéseit vitatta. Arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok téves következtetésre jutottak le a terheltek ölési szándékára. A terhelti cselekvősségek egyéniesítésének hiányában ugyanis nem vonható következtetés a terheltek egységes akarat-elhatározáson alapuló egységes szándékára.

Mindezzel összefüggésben a Kúria csupán annak a megállapítására szorítkozhat, hogy a tényálláshoz kötöttség folytán a megállapított tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem vizsgálható és nem bírálható felül.

A Kúria és a hazai bíróságok következetes gyakorlata szerint az ún. tudati tények - amelyeket a bíróságok ténybeli következtetés útján állapíthatnak meg - a tényállás részét képezik. Ennek megfelelően rögzítette ítéletének tényállásában az elsőfokú bíróság (lásd ítélete 19. oldalának 5. bekezdésében): a terheltek tudata átfogta, hogy a bántalmazások során alkalmazott elkövetési eszközök, a bántalmazás alkalmazott módjai - a sértett testtájékokat is figyelembe véve - az élet kioltására is alkalmasak; I-VI. rendű, a VII-IX. rendű és a XI-XII. rendű terheltek cselekményük során - szándékegységben tevékenykedve - ezen következményt kívánva követték el a bűncselekményt.

A Kúria e tényállásból kiindulva foglalt állást a felülvizsgálattal érintett terheltek cselekményének jogi minősítése tárgyában.

2.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy

törvényt sértő intézkedést alkalmaztak. Felülvizsgálati indítványában a védő ilyen anyagi jogi szabálysértésre hivatkozott, amikor azt állította, hogy az eljáró bíróságok tévesen minősítették a terheltek cselekményét életveszélyt okozó testi sértés büntette helyett több emberen elkövetett emberölés büntette kísérletének. A védő számba vette az élet és a testi épség védelméről szóló 15. számú Irányelv által megjelölt alanyi (szubjektív) és tárgyi (objektív) tényezőket és ebből vonta le azt a következtetést, hogy a felülvizsgálattal érintett terheltek szándékegysége, azonos elhatározása és együttes tudattartalma a megállapított tényállás alapján nem terjedt ki a halálos eredmény okozásának a lehetőségére, csupán a bántalmazás során elkövetett súlyos testi sértésre.

A Kúria - egyetértve a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakkal - azt állapította meg, hogy a cselekmények jogi minősítését támadó részében a védő felülvizsgálati indítványa alaptalan.

Azzal a Kúria is egyetértett, hogy az emberölés büntettének kísérlete és az életveszélyt okozó testi sértés büntettének elhatárolása tárgyában a Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelvében megjelölt tárgyi és alanyi körülmények vizsgálata alapján lehet és kell állást foglalni.

A jelen felülvizsgálat alapjául szolgáló ügyben irányadó tényállás alapján a vizsgált jogi kérdés eldöntése szempontjából jelentős tények a következők:

- a terheltek előzetes szervezkedést követően megtorlási szándékkal keresték meg a sértetteket, akiket a h.-i Café-ban meg is találtak;
- a terheltek által használt - részben már eleve magukkal vitt - eszközök emberélet kioltására alkalmasak voltak;
- a bántalmazáshoz a terheltek kést, bozótívágó kést, bárdot használtak. Voltak olyan terheltek, akik söröskorsókat, hamutálakat hajigáltak a sértettekhez, vagy törtek szét a sértett fején;
- a VI. r. és X. r. terheltek kivételével (akik az előzmény és a cél ismeretében együtt érkeztek a többiekkel, majd jelenlétükkel bátorították társaikat) a többi terhelt azonos akaratelhatározással, szándékegységben bántalmazta Sz. L., K. B. és F. L. sértetteket.

Ugyancsak tényként rögzíti az ítéleti tényállás, hogy a sértettek feltalálásakor a terheltek közül a III. rendű terhelt egyből ökölütést mért Sz. L. sértettre, majd az V. rendű terhelt a nála lévő 10-15 cm pengehosszúságú késsel felülről induló félköríves mozdulattal Sz. L. sértett nyaka irányába szúrta. A XI. rendű terhelt - kézbe véve egy üveg hamutartót - többször e sértett bal füle tájékán megütötte a sértettet. A sértett segítségére siető K.

B.-t is többen bántalmazni kezdték. Ezt észleve az odasiető F. L.-re is rátámadtak. F. L. és K. B. sértetteket ütöttek, szúrták, rúgták a tényállásban megjelölt terheltek, így F. L.-t a felülvizsgálattal érintett terheltek közül az I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű és VIII. rendű terheltek, míg K. B. sértettét a felülvizsgálattal érintett terheltek közül az I. rendű, II. rendű, VII. rendű és VIII. rendű terheltek. A K. B.-nek segíteni akaró Ó. J.-re ugyancsak többen rátámadtak. Közben a IV. rendű terhelte bárdal hadonászott, megakadályozva, hogy a táncparkettről segítségükre siessenek. Eközben az I. rendű terhelte kiabált: "öljétek meg őket".

A Kúria az elkövetők szándékára vont közvetkeztetés helyességének vizsgálata során a 15. számú Irányelvben felsorolt egyes tárgyi és alanyi tényezőket - eltérően a védő vizsgálati módszerétől - nem egymástól elszigetelten, önmagukban, hanem egymással való összefüggésükben és együtt-hatásában vizsgálta. Az egyes tényezők önmagában történő vizsgálata ugyanis még valóban nem szolgáltat minden esetben kétségtelen következtetési alapot a terheltek egységes ölési szándékára. A cselekménysorozat egymást követő fordulatai, a tárgyi tényezők összessége és az azokat kiegészítő alanyi tényezők azonban már nem hagynak kétséget a terheltek ölési szándékát illetően.

A terheltek között a cselekménysorozat kezdetétől tökéletes szándékegység volt. Együtt, azonos indítékból - ez a bosszú - és azonos céllal - ez a megtorlás - mentek a helyszínre. A 12 fős csapat részben a családi kapcsolat, részben a közvetlen személyes és bizalmi kapcsolat alapján szerveződött. A csapat tagjai valamennyien, személyesen jól ismerték egymást, egymás habitusát, konfliktus-rendezési stílusát. A csapat szervezettségét igazolja vissza, hogy többen is az élet kioltására alkalmas eszközzel felfegyverkezve mentek, érkeztek a helyszínre, amelyeket egymásnál mind az odautazás, mind a helyszínen való fellépés során látniuk kellett.

Az irányadó tényállás alapján a terheltek fizikailag (térben, időben, alanyilag) behatárolt, szorosan egymáshoz kapcsolódó, összetartozó magatartása is a szándékegység fennállását erősíti. Szándékuk elszigetelt vizsgálata és megítélése ellentétben állna a sértettekkel szembeni egységes fellépésükkel. Magatartásuk nem csupán támogató, szándékerősítő jelenlétre irányult, hanem annál lényegesen többre. Valamennyien a tettlegességben való részvétel szándékával támadtak a sértettekre.

Az irányadó tényállás alapján aggálytalan következtetés vonható le a terheltek szándékának korlátatlanságára. Önmagában az a tény, hogy a kötetekben mozgó, mindvégig egymás közelségében lévő és cselekvő, egymás tevékenységét folyamatosan figyelő terheltek egyike azonnal,

a megérkezést követő első másodpercekben kés használatával élet elleni támadást hajtott végre, amit azonnal a többi társának erőszakos magatartása, az élet kioltására alkalmas eszközök használatával a sértettek ellen intézett támadása követett. Ez a fellépés kétségtelenül azt mutatja, hogy valamennyi terhelte eleve a sértettek életének a kioltására irányuló szándékkal érkezett a helyszínre és ott a tettelegesség megkezdésének első pillanatától kezdve ezzel a szándékkal cselekedtek.

A magukkal hozott és élet kioltására alkalmas eszközök használatára is az élet kioltására alkalmas módon került sor. Erre különösen a célzott, illetőleg bántalmazott - életfontosságú szerveket tartalmazó - testtájékokból, az eszközök alkalmazásának módjából, erejéből lehet következtetni.

A terheltek további cselekményei - így a már földön fekvő sértett fejének megrugdosása, a sértettek fejének kemény üvegtárgyakkal való ütlegelése és megdobálása - ugyancsak a terheltek egységes szándékának a korlátlanságára engednek következtetni.

Mindezekhez képest a csapatban vezető szerepet betöltő és a társai előtt megfellebbezhetetlen tekintéllyel rendelkező I. rendű terhelte ölési cselekmény végrehajtására kiadott utasításának nem is a terheltek szándékát alakító, hanem csupán a már meglévő szándékukat erősítő, bátorító jelentősége volt. Az egyéb tényezőkkel együtthatásában kétségtelenné tette, hogy a terheltek szándéka a sértettek életének kioltására irányult.

Mindezekre figyelemmel a Kúria is meggyőződött arról, hogy az irányadó tényállás szerint - eltérően a védő által állítottakkal - a terheltek nem „megnevelni” akarták a sértetteket, hanem egyértelműen az életükre törtek és így kívánták megtorolni a családot ért sérelmet.

A Btk. 166. §-ának (1) bekezdésében meghatározott emberölés tényállásában a törvényalkotó az elkövetési magatartást közelebből nem határozta meg, csupán az eredményt konkretizálta. E törvényi szabályozás szerint az öl embert, aki valamilyen módon és - az általános büntetőjogi szabályokat is figyelembe véve - az eredményt kívánva vagy abba belenyugodva oltja ki másnak az életét. Mivel a törvény az elkövetési magatartás körében semmilyen megszorítást nem alkalmaz, az ölési cselekmény mind tevőleges magatartással, mind mulasztással megvalósulhat. Az emberölés tényállása ún. nyitott törvényi tényállás.

Nyitott törvényi tényállás esetében körültekintően kell vizsgálni, hogy az alapul fekvő magatartás tettesi, vagy csupán részesi közreműködés megállapítását eredményezheti-e. Tettesi (társtettesi) cselekmény akkor állapítható meg, ha az adott magatartás fizikailag

és közvetlenül a tényállásszerű eredmény előidézésére irányul.

A Kúria meggyőződött arról, hogy az eljáró bíróságok rendkívül gondosan vizsgálták az egyes terheltek cselekvőségét, közreműködését a cselekmény-sorozat végrehajtásában. Az elsőfokú bíróság a cselekmény-sorozat minden egymást követő mozzanata tekintetében külön-külön értékelte a felmerült bizonyítékokat és külön-külön vizsgálta abban az egyes terheltek közreműködését, részvételét. Alaptalan ezért az a védői hivatkozás, amely szerint a bíróságok a terhelti magatartásokat mintegy „összemoszták” és a terheltek felelősségét a kollektív bűnösségre alapozták.

Az eljáró bíróságok kifogástalan okfejtéssel indokolták meg a felülvizsgálattal érintett terheltek vonatkozásában a társtetteség megállapítását is. A bírói gyakorlatra utalva helyesen hivatkoztak az egységes ítélkezést szolgáló jogesetekre (bíróági határozatokra), melyek szerint mindazok az emberölés társtettesei, akik ölési szándékkal a sértettet közösen bántalmazzák függetlenül attól, hogy a több elkövető közül az élet kioltását eredményező vagy arra alkalmas súlyos sérülést ténylegesen ki okozta.

Egységes az ítélkezési gyakorlat abban is, hogy amennyiben az elkövető (vagy az elkövetők) szándéka – akár eshetőlegesen is – átfogja a több személy halála bekövetkezésének a lehetőségét, akkor a cselekmény több emberen elkövetett emberölés büntettének kísérleteként minősül akkor is, ha egyik sértett sem hal meg (BH 1999/543. I. pontja).

A Kúria a fentiekben kifejtettek alapján azt állapította meg, hogy az eljáró bíróságok az Sz. L., K. B. és F. L. sérelmére elkövetett cselekményt törvényesen minősítették a Btk. 166. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdésének f) pontja szerint minősülő és büntetendő (több emberen) társtettesként elkövetett emberölés büntette kísérletének.

Észlelte egyúttal, hogy az eljáró bíróságok már a legcsekélyebb kétségeket is a terheltek javára értékelték. Ennek lett az a következménye, hogy a terheltek egységes ölési szándéka ellenére az Ó. J. sérelmére megvalósított cselekményt mégsem a több emberen elkövetett emberölés büntettének kísérlete keretében értékelték, hanem – esetében – csupán a testi épség sértésére irányuló bántalmazást állapították meg.

A Kúria a minősítés felülvizsgálata során észlelte továbbá, hogy a terheltek cselekményének egységes indoka a bosszú, egységes célja pedig a család tagjain esett sérelem megtorlása volt. E motívum és célzat erkölcsileg egyaránt mélyen elítélendő, ezért a terheltek terhére megállapított társtettesként elkövetett emberölés büntettének kísérlete a Btk. 166. §-a (2) bekezdésének c) pontja

szerinti aljas indokból és célból elkövetettként is minősül. Ennek azonban a terheltek javára bejelentett felülvizsgálat körében jelentősége nincs.

Mindezekre figyelemmel - s miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű, VII. rendű és VIII. rendű terheltek tekintetében hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2012. november hó 15.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, Schábné Dr. Proszonyák Éva s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő
Bné